

Kartverket

3507 Hønefoss

Klage på vedtak i navnesak Mindland – Mindlandet i Alstahaug kommune

- saksnummer: Kartverket 24/296 - Alstahaug kommune 24/2344

Mindland historielag har mottatt følgende vedtakssvar fra Kartverket:

Statens kartverk har i dag (18.02.2026) gjort vedtak om skrivemåten av følgende stedsnavn i Alstahaug kommune:

- Mindlandet   øy i sjø
- Mindland   poststed

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

- □ -

Mindland historielag hadde håpet på en konklusjon der Mindland ble godtatt som navn både på poststed og navn på øya Mindland. Dette ut fra den solide faktadokumentasjonen vi har lagt fram for navnet Mindland.

I Språkrådet begrunnelse av 04.06.2025 står bl.a. følgende: *Til slutt skal lokalt ønske vurderes. Alle som har uttalt seg, ønsker en endring av skrivemåten til Mindland. Språkrådets fagråd for stedsnavn diskuterte saken i møte 19.05.2025 og kom frem til at dette likevel ikke kan overstyre hovedprinsippet om å følge nedarvet lokal uttale (stedsnavnlovens § 4, første ledd), når det heller ikke er en helt entydig skriftlig tradisjon for en annen form (§ 4, annet ledd). Ikke minst er den eksisterende skrivemåten i offisiell bruk i bestemt form. Det er også et poeng at Mindland i ubestemt form blir veldig avstikkende fra alle andre øynavn i regionen.*

De lokale ønskene skal ifølge stedsnavnloven vektlegges, men her hopper man lett over lokalbefolkningens ønsker, samt ser helt bort fra den dokumentasjon vi tidligere har sendt i denne saken. Hvor blir det av vårt lokaldemokratiet?

Språkrådet hevder også at «når det heller ikke er en helt entydig skriftlig tradisjon for en annen form», men realiteten er at det er formen Mindland som er helt dominerende i den skriftlige tradisjonen når øya omtales i bøker, tidsskrifter og aviser. På kart er det kanskje en overvekt av Mindlandet, noe som nok skyldes en tidligere (feilaktig) vedtatt offisiell skrivemåte.

I tillegg blir det argumentert med at «Mindland i ubestemt form blir veldig avstikkende fra andre øynavn i regionen». Hvordan kan Mindland bli et problem for Språkrådet, når det er det navnet lokalbefolkningen bruker?

Et raskt søk på kartet bringer fram nærmere femti stedsnavn som ender på land i ubestemt form:

Akland, Aurland, Birkeland, Bjelland, Bygland, Edland, Engesland, Finmland, Froland, Gyland, Haukeland, Helleland, Hjelmeland, Hopland, Hosteland, Hovland, Hægeland, Hærland, Iveland, Jomfruland, Jørpeland, Kurland, Kvernaland, Lampeland, Liland, Miland, Mykland, Myrland, Nodeland, Nordre Seiland, Nordre-Statland, Oppland, Rauland, Rossland, Røklund, Sandland, Sauland, Skaland, Sortland, Steinsland, Stuvland, Søfteland, Ualand, Veierland, Vågland, Ånneland og Årland.

Rundt alle disse stedsnavnene finnes det stedsnavn både i bestemt og ubestemt form, altså som rundt Mindland. Når det så viser seg at samme navn av disse land-stedsnavnene forekommer flere steder i landet, blir det et ganske betydelig antall land-ender, som ifølge Språkrådet da blir avstikkende fra omgivelsene. Dette er en synsing som vi mener ikke er noe argument i denne saken. Det stikker nok mer i et Mindlandshjerte når man ser navnet skrevet Mindlandet.

I stedsnavnloven står også følgende: ***Har skrivemåten vore lenge i bruk, og er vel kjend og innarbeidd, kan ein fråvike gjeldande rettskriving og rettskrivingsprinsipp.***

Bare denne unntakspresiseringen i loven skulle være nok til at vårt ønske blir innfridd, og at også Kartverket godtar Mindland som øynavn.

Vi kunne lett ha lagd flere sider med historisk dokumentasjon for at Mindland er det desidert mest brukte navnet på øya, men vi har ikke tenkt å legge fram mer enn den betydelige mengden vi allerede har sendt inn, men vise til våre brev av 02.01.2025 og 11.02.2025, som begge er vedlagt.

Vi synes det er litt merkelig at lokalbefolkningens ønsker, samt all den historiske dokumentasjonen vi har lagt fram, blir mindre vektlagt enn noen tilfeldige telefoner til personer (?) på Helgeland, deriblant til «et lokalt ferjemannskap» (som kanskje ikke er lokalt).

Det hadde vært mer faglig givende å kontakte Mindlands nærmeste historielag, nemlig Tjøtta historielag, som bl.a. gir ut et årlig hefte, «Tjøttværingen», hvor det i årgangene 2015 – 2024 er artikler hvor Mindland er nevnt i alt 72 ganger. (Heftene finnes på Nasjonalbiblioteket.)

Under avsnittet «Uttale» i Kartverkets vedtaksbrev, er det henvist til s. 59 i følgende bok: «Norske Gaardnavne: Oplysninger samlede til Brug ved Matrikelens Revision. 16 : Nordlands amt» af Oluf Rygh, bearbejdet af K. Rygh. (Kristiania 1905).

Der trekker Kartverket fram at det i boken står (Øen kaldes *minnlanne*), men det står også noe mer fire linjer lenger ned, sitat: «Gaarden ligger paa den søndre Ende af den Ø, som nu kaldes **Mindland**, og 1ste Led af Gaardnavnet maa indeholde det gamle Navn paa denne Ø.»

Her ser vi at selv Oluf Rygh skrev Mindland, selv om han også nevner */minnlanne/*.

- □ -

Vi har også en viss frykt for at en eventuell ny endring av poststeder, sannsynligvis vil føre til at 8866 Mindland igjen forsvinner. Derfor er det viktig for oss at også kartnavnet blir Mindland, så vi ber derfor Kartverket omgjøre sin beslutning og igjen gjøre Mindland til det offisielle navnet på øya vår. Det er her ikke snakk om et nytt navn, men å bekrefte at det desidert mest brukte navnet også blir det offisielle kartnavnet. Dette har også noe med vår identitet å gjøre.

Vi har også registrert at det i fagmiljøer er en del diskusjon rundt håndhevelsen av «Lov om stadnavn», og synes det kan passe å avslutte med noen forskertanker angående problemstillingen, nemlig et utdrag fra en NMBU-artikkel fra 24. feb. 2026 om kritikk mot «Lov om Stadnavn».

Hvordan skal stedsnavn skrives? - Av Jayne ISP Lambrou

Den vanligste innvendingen mot dette regelverket er at det er «udemokratisk» og at det ekskluderer lokalbefolkningens syn på hvilke navneformer som er viktige for dem.

Forsker Ingvil Nordland understreker hvordan denne spenningen skaper vedvarende uenighet: - Det å balansere det demokratiske hensynet og den språkvitenskapelige kompetansen har vist seg å være krevende, sier hun.

Resultatet er et ustabil regelverk som stadig må endres. Loven har siden den trådte i kraft i 1991 gjennomgått tre revisjoner, den siste i 2019.

Nordlands forskning viser at dagens konflikter ikke er nye. De bygger på språkvitenskapelige ideer fra 1800- og tidlig 1900-tallet som i liten grad har blitt utfordret.

- Regelverket hviler på premisser som oppstod i nasjonsbyggingstiden, og som fortsatt preger hvordan vi tenker om stedsnavn som nasjonal kulturarv, sier hun.

Funnene bidrar til å forklare hvorfor tre lovrevisjoner av stedsnavnloven ikke har løst de grunnleggende konfliktene. Samtidig åpner de for mer reflekterte og inkluderende tilnærminger i fremtidig stedsnavnforvaltning.

- □ -

For Mindland historielag

Steinar Larsen

E-post: mindlandshistorie@gmail.com

Kopi til:

Alstahaug kommune: post@alstahaug.kommune.no

Språkrådet: post@sprakradet.no